

Berengedrag complex maar steeds beter in beeld

Over het gedrag van beren en de factoren die daarop van invloed zijn, wordt steeds meer bekend. Beren kunnen onrust veroorzaken in een groep door onderling te vechten en elkaar te bespringen. Voor varkenshouders is het belangrijk om te weten welke factoren dit gedrag in positieve of negatieve zin kunnen beïnvloeden.

Carola van der Peet-Schwering,
Herman Vermeer, Gisabeth Binnendijk
Wageningen UR Livestock Research
Linda Troquet
Varkens Innovatiecentrum Sterksel

SPRINGGEDRAG

Overdag kwam er bij de beren meer springgedrag voor dan 's nachts en 's middags kwam er meer springgedrag voor dan 's ochtends.

Foto: Wageningen UR Livestock Research

In opdracht van het Productschap Vee en Vlees en het ministerie van Economische Zaken is daarom op Varkens Innovatie Centrum Sterksel onderzocht of licht, groeps grootte of een schuilwand in het hok van invloed zijn op het gedrag van beren. Het onderzoek is uitgevoerd door Wageningen UR Livestock Research als onderdeel van het vijfjarige project 'Stoppen met castreren'.

Opzet onderzoek

De volgende proefbehandelingen zijn vergeleken:

- 1) Drie verschillende lichtregimes: normaal licht (van 8.00 tot 16.00 uur, normale tl-verlichting van 40 lux), een oplopend lichtregime (van 8 uur licht per dag oplopend naar 16 uur licht per dag, normale tl-verlichting van 40 lux) of groen licht (van 8.00 tot 16.00 uur, groene tl-verlichting van 40 lux).
- 2) Groeps grootte: 12 of 24 vleesvarkens per hok. Bij 24 vleesvarkens per hok was de hokafdeling tussen twee hokken verwijderd.

Het vloeroppervlak was bij zowel 12 als 24 dieren per hok 1 m² per dier.
3) Wel of geen schuilwand in het hok: in een hok was wel of geen schuilwand geplaatst. Beren en zeugjes waren gemengd gehuisvest en werden onbeperkt gevoerd.

Effect licht, groeps grootte en schuilwand

Groen licht en een oplopend lichtregime verminderden het aantal sprongpogingen per beer niet in vergelijking met normaal licht (zie Figuur 1). Het vergroten van het totale hokoppervlak door twee hokken samen te voegen (24 dieren in plaats van 12 dieren in een hok; leefoppervlak per dier is 1 m²) en een schuilwand in het hok verminderden het springgedrag van de beren ook niet. Het oplopende lichtregime reduceerde wel het agressieve gedrag van beren rond het afleveren.

Verloop springgedrag

Bij de beren kwam duidelijk meer springgedrag voor dan bij de zeugjes (zie Figuur 2 en 3). Overdag kwam er bij de beren meer springgedrag voor dan 's nachts en 's middags kwam er meer springgedrag voor dan 's ochtends (figuur 3). Het aantal sprongpogingen per beer nam niet toe vanaf 5 weken na opleg tot afleveren (figuur 2). Ook na het afleveren van de eerste dieren was er geen duidelijke toename te zien in het aantal sprongpogingen per beer.

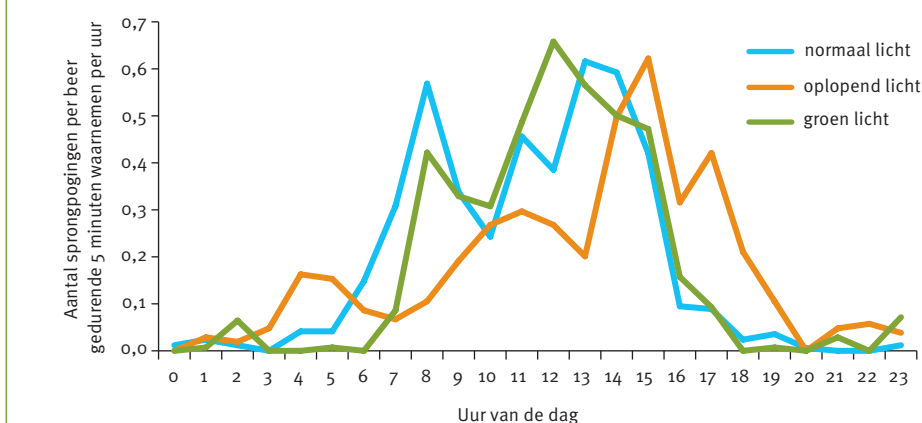
Conclusie

Groen licht, een oplopend lichtregime, een groter totaal hokoppervlak (24 dieren in plaats van 12 dieren in een hok; 1 m² leefoppervlak per dier) en een schuilwand in het hok verminderden het springgedrag van de beren niet in dit onderzoek. Het oplopende lichtregime reduceerde wel het agressieve gedrag van de beren rond afleveren. Het onderzoek heeft nieuwe informatie opgeleverd over het gedrag van beren, maar geeft nog onvoldoende handvatten om ongewenst gedrag van beren te verminderen. Om meer inzicht te krijgen in de succes- en risicofactoren ten aanzien van ongewenst gedrag van beren, zijn op zeventig vleesvarkensbedrijven gedragswaarnemingen uitgevoerd. De resultaten hiervan worden deze zomer gepubliceerd.

De volledige resultaten van het onderzoek zijn beschreven in Rapport 663 'Effect van licht, groeps grootte en schuilwand op gedrag van beren'. Rapport is te downloaden op www.livestockresearch.wur.nl of op www.boars2018.com.

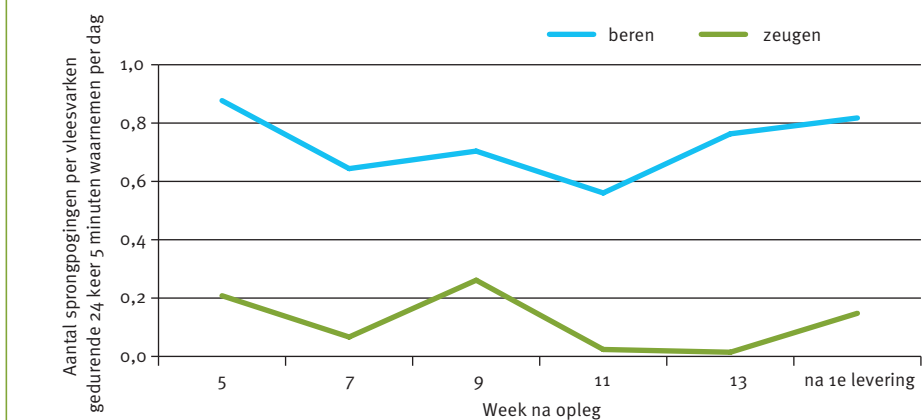
Figuur 1

Aantal sprongpogingen per beer per uur van de dag.

Figuur 2

Aantal sprongpogingen per vleesvarken per week na opleg.

Figuur 3

Aantal sprongpogingen per vleesvarken per uur van de dag.

